

МОТИВИ

към проекта на Наредба № 50 за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им

Причини, налагащи приемането на наредбата:

На 10.12.2021 г. в Народното събрание е внесен проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗИД на ЗПФИ), със сигнатура 47-102-01-8, с който се предвиждат промени в националното законодателство, които произтичат от следните актове на Европейския съюз:

- Директива (ЕС) 2019/2034 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година относно пруденциалния надзор върху инвестиционните посредници и за изменение на директиви 2002/87/ЕО, 2009/65/ЕО, 2011/61/ЕС, 2013/36/ЕС, 2014/59/ЕС и 2014/65/ЕС (Директива (ЕС) 2019/2034);

- Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 година относно пруденциалните изисквания за инвестиционните посредници и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 575/2013, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 806/2014 (Регламент (ЕС) 2019/2033);

- Директива (ЕС) 2019/878 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 година за изменение на Директива 2013/36/ЕС по отношение на освободените субекти, финансовите холдинги, финансовите холдинги със смесена дейност, възнагражденията, надзорните мерки и правомощия и мерките за запазване на капитала (Директива (ЕС) 2019/878);

- Директива (ЕС) 2019/2177 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2019 година за изменение на Директива 2009/138/ЕО относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II), Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти и Директива (ЕС) 2015/849 за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (Директива (ЕС) 2019/2177).

Следва да бъде посочено, че сроковете за въвеждане на изискванията на горепосочените директиви в националното законодателство е изтекъл, поради което възниква необходимост от по-скорошно предприемане на необходимите действия по въвеждането на съответните изисквания в подзаконовата нормативна рамка.

Цели, които се поставят с приемането на наредбата:

След приемането и обнародването на посочения проект на ЗИД на ЗПФИ е необходимо подзаконовата нормативна уредба да се синхронизира със ЗПФИ. В тази връзка е изготвен проект на нова Наредба № 50 за капиталовата адекватност, ликвидността на инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им.

Предвид обстоятелството, че промените, които ще се наложи да се направят в Наредба № 50 от 19.06.2015 г. за капиталовата адекватност, ликвидността на

инвестиционните посредници и осъществяването на надзор за спазването им, с цел синхронизиране с изискванията на ЗПФИ, са съществени и многобройни, е изготвен проект на нова Наредба № 50, а действащата Наредба № 50 се предвижда да бъде отменена.

Проектът запазва номера на действащата Наредба № 50 в наименованието си с оглед налагането и утвърждаването му сред заинтересованите страни, както и поради значителното запазване на кръга обществени отношения, които се регулират с него. Идентифицирането и отграничаването на новия и отменения нормативен акт, ще се осъществява въз основа на пълното наименование на наредбата и датата, на която е приета, съответно обнародвана в „Държавен вестник“.

С проекта на нова Наредба № 50 в националното законодателство се създават разпоредби, които въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2019/2034 и Директива (ЕС) 2019/878, които изисквания се предвижда да се въведат на подзаконово ниво.

С проекта на наредба се определят:

- ✓ изисквания към инвестиционните посредници относно капитала, включително притежаването на допълнителен собствен капитал;
- ✓ изисквания към инвестиционните посредници относно капиталовата адекватност и ликвидност;
- ✓ видовете капиталови буфери, които инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ (чл. 9а се създава в ЗПФИ с изготвения проект на ЗИД на ЗПФИ) трябва да поддържат, обхватът, условията и редът за тяхното формиране и актуализиране;
- ✓ условията, критериите и редът за освобождаване от изискванията за ликвидност;
- ✓ изисквания за воденето на отчетност и оповестяването на информация от предприятията майки и инвестиционните посредници;
- ✓ надзорът за спазването на изискванията на горните точки;
- ✓ финансовите инструменти, които инвестиционните посредници могат да държат за собствена сметка, в случаите, когато извършват инвестиционни услуги по чл. 6, ал. 2, т. 2 от ЗПФИ;
- ✓ условията и редът за издаване на разрешение по чл. 11, ал. 3 от ЗПФИ и редът за издаване на разрешенията и одобренията по Регламент (ЕС) 2019/2033, по Регламент (ЕС) № 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно пруденциалните изисквания за кредитните институции и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012, по Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ, L 173/84 от 12 юни 2014 г.), по Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на трансакции, по актовете по прилагането им, както и по актовете по прилагането на Директива (ЕС) 2019/2034, Директива 2013/36/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно достъпа до осъществяването на дейност от кредитните институции и относно пруденциалния надзор върху кредитните институции и инвестиционните посредници, за изменение на Директива 2002/87/ЕО и за отмяна на директиви 2006/48/ЕО и 2006/49/ЕО

и Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС;

- ✓ допълнителни изисквания към значимите инвестиционни посредници;
- ✓ изискванията към комитетите по риска и комитетите по възнагражденията в инвестиционните посредници по чл. 61а, ал. 1 от ЗПФИ;
- ✓ изискванията към възнагражденията, политиката за възнагражденията и нейното прилагане;
- ✓ редът, начинът, обхватът и критериите за извършване на прегледа и оценката на правилата, стратегиите, процесите и механизмите, въведени от инвестиционния посредник;
- ✓ изискванията към оздравителната програма и редът за одобряването ѝ;
- ✓ изискванията, на които сделките трябва да отговарят, за да се считат за значими.

I. Въвеждане на изисквания на Директива (ЕС) 2019/2034

С глава втора на проекта на нова Наредба № 50 се определят изискванията към инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 1 от ЗПФИ.

Въвежда се изискване инвестиционен посредник, който не отговаря на условията за малки и невзаимосвързани инвестиционни посредници, определени в чл. 12, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/2033, да разработва и прилага надеждни, ефективни и изчерпателни механизми, стратегии и процеси, които му позволяват да оценява и поддържа постоянно вътрешен капитал и ликвидни активи в размери, видове и разпределения така, че да са адекватни за покриване на рисковете, на които инвестиционният посредник е или може да бъде изложен, както и на рисковете, които може да породи за другите.

Предлага се управителният орган на инвестиционния посредник да изготвя стратегиите и политиките за поемане, управление, наблюдение и редуциране на рисковете, на които е изложен или може да бъде изложен инвестиционният посредник, като взема под внимание макроикономическата среда и стопанския му цикъл.

Определят се принципите, които инвестиционният посредник прилага при разработването и прилагането на политиката за възнагражденията. Също така тези принципи следва да са въведени по начин, подходящ за неговия мащаб и вътрешна организация и за естеството, обхвата и сложността на неговата дейност.

Въвежда се изискване Комисията за финансов надзор да извършва прегледа и оценката по чл. 66 от ЗПФИ на правилата, стратегиите, процесите и механизмите, въведени от инвестиционните посредници, с цел осигуряване дали осигуряват добро управление и покритие на техните рискове, както и проверка за спазване на изискванията на ЗПФИ, Регламент (ЕС) 2019/2033 и актовете по прилагането им. При извършване на прегледа и оценката по чл. 66 от ЗПФИ се вземат предвид размерът, рисковият профил и моделът на стопанска дейност на инвестиционния посредник.

II. Въвеждане на изисквания на Директива (ЕС) 2019/878

С глави трета, четвърта и пета на проекта на нова Наредба № 50 се определят изисквания към инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ.

Въвежда се изискване инвестиционните посредници да имат вътрешни системи, които използват стандартизирана методика или опростена стандартизирана методика за установяване, оценка, управление и ограничаване на рисковете, произтичащи от потенциални промени в лихвените проценти, които засягат както икономическата стойност на капитала, така и нетния лихвен доход от дейности извън търговския портфейл на инвестиционните посредници.

Предлага се инвестиционните посредници да разработят и прилагат политики, които обхващат всички форми на възнаграждения, като заплати и други финансови и материални стимули, включително облаги, свързани с пенсиониране, за категориите служители, чиито професионални дейности оказват съществено влияние върху рисковия профил на инвестиционния посредник. Задължително условие е политиката за възнагражденията да бъде неутрална по отношение на пола.

С цел осигуряване на по-ефективен и ефикасен надзор се предвижда Комисията за финансов надзор да прилага методики, при които се отчита дали инвестиционните посредници са със сходен рисков профил, сходни бизнес модели или географско местоположение на експозициите. Методиките могат да включват рисково-ориентирани сравнителни и количествени показатели и следва да позволяват надлежно отчитане на специфичните рискове, на които всеки инвестиционен посредник може да бъде изложен.

С глава четвърта на проекта на нова Наредба № 50 се определят капиталовите буфери, които инвестиционните посредници по чл. 9а, ал. 2 от ЗПФИ трябва да поддържат.

Допълнителното капиталово изискване е важен фактор за цялостното ниво на собствен капитал на инвестиционния посредник и е от ключово значение за участниците на пазара, тъй като нивото на наложеното допълнително капиталово изискване оказва влияние върху прага на задействане на ограниченията върху изплащането на дивиденди и премии и плащанията по инструментите на допълнителния капитал от първи ред. Допълнителните капиталови изисквания могат да бъдат наложени с цел преодоляване на рискове или техните елементи, които са изрично изключени или не са изрично обхванати от капиталовите изисквания, предвидени в Регламент (ЕС) № 575/2013, само доколкото това се счита за необходима мярка с оглед на конкретната ситуация в даден инвестиционен посредник.

Предвижда се КФН да може да изисква от определени инвестиционни посредници да поддържат и буфер за системен риск с цел предотвратяване и смекчаване на макропруденциални или системни рискове, които не попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 575/2013 и на Директива 2013/36/ЕС, а именно риск от смущения на финансовата система, които са в състояние да предизвикат сериозни отрицателни последици за финансовата система и реалната икономика в дадена държава членка. Нивото на буфера за системен риск ще се прилага спрямо всички експозиции или подгрупа експозиции и спрямо всички инвестиционни посредници или една или повече подгрупи от тези посредници, когато те са с подобен рисков профил по отношение на упражняваната от тях стопанска дейност.

III. Изменения в други наредби

Предлага се изменение и допълнение в Наредба № 2 от 09.11.2021 г. за първоначално и последващо разкриване на информация при публично предлагане на ценни книжа и допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар. Едно от измененията е необходимо с оглед прецизиране на текста и постигане на съответствие с изискванията на чл. 34, ал. 2, т. 9 от Закона за счетоводството, съгласно който предприятията, чиито прехвърлими ценни книжа са допуснати до търговия на регулиран пазар в държава - членка на Европейския съюз, съставят финансовите си отчети на базата на Международните счетоводни стандарти. Предвиждат се и други изменения от технически характер.

Предлага се изменение и допълнение в Наредба № 38 от 21.05.2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници. Промяната е необходима с цел постигане на съответствие с изискванията на ЗПФИ.

Очаквани резултати от прилагането:

С предложението проект на нова Наредба № 50 ще се създадат условия за ефективна и пропорционална пруденциална рамка, както и за установяване на единни критерии за хармонизиран пруденциален надзор върху инвестиционните посредници. Ще се улесни и ефективният надзор по отношение на действителните рискове, породени и поети от инвестиционните посредници, за да се засили правилното и ефективно функциониране на финансовите пазари, като се избягват прекомерни или излишни надзорни изисквания.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Проектът на нова Наредба № 50 няма да имат пряко отражение върху бюджета на КФН и не е необходимо осигуряване на допълнителни разходи/трансфери/други плащания.

Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Следва да се посочи, че предложените с проекта на наредбата разпоредби не противоречат на разпоредбите на правото на Европейския съюз. С проекта на Наредба № 50 се въвеждат изисквания на правото на Европейския съюз, поради което към него са приложени справки за съответствието му.

На основание чл. 6 от Правилата за нормативна дейност на Комисията за финансов надзор проектът на наредба заедно с мотивите ще бъде публикуван на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, като срокът за предложения и становища по проекта на наредба, публикуван за обществени консултации, е 30-дневен.